

Koko maailman autuus

Kaikki pääsevät taivaaseen tai oman uskon pohja?

1. Johdannoksi

Nykyään on muotia ajatella ja julistaakin, mitä kaikkea ilman voi autuuden periä eli saavuttaa pelastuksen. Kylliäisen kirja Kaikki pääsevät taivaaseen vei huippuunsa tämän ajattelun. Jokainen pelastuu riippumatta siitä onko ollut kristitty tai kuullut, uskonut tai torjunut sen. ”Kaikki” tarkoittaa, että pelastus ei ole millään tavalla ehdollinen, vaan koskee erotuksetta joka ainoaa ja kaikki saavat sen myös osakseen. Toki Kylliäinen myöntää, että Raamatussa on kyllä kohtia, joissa puhutaan jopa kadotukseen joutumisesta, mutta nämä ovat ristiriidassa niiden raamatunkohtien kanssa, joissa puhutaan armosta. Koska armollisuus on Jumalan perusominaisuus, tulee pelastussanoma tulkita sen varassa.

Saksalainen Piispa Spong kauhistelee ajatusta, että Jumala uhraa poikansa syntiemme vuoksi. Jeesuksen ristinkuolemalla ei ole merkitystä pelastuksen kannalta. Myös Räisänen toteaa, että on vaikea ymmärtää miksi Jumala vaatii ihmisuhria.

Jos jotain pelastukseen ihmisen puolelta tarvitaan, se minimoidaan. Lainaus kirjasta Harrasta ruokaa (Jaakko Heinimäki): ”Monet pitävät kirkon pyhiä toimituksia eli kasteita, vihkimisiä ja hautaan siunaamisia tärkeimpinä syinä kuulua kirkkoon. Kyse ei ole mistään paheksuttavasta tapakristillisyydestä tai ulkonaisesta seremoniallisuudesta. Kristityn tunnusmerkiksi riittää ihan hyvin, että osallistuu muutaman kerran elämänsä aikana johonkin pyhään toimitukseen. Uskovaisuuden suorituspaineeet eivät kuulu kristinuskoon. Kirkon pyhät toimitukset ilmentävät kristinuskon olennaista totuutta: Jumala on läsnä ilossa ja surussa, arjessa ja pyhässä, voimassa ja heikkoudessa.”

Ainakin Turun seudulla on vastattu kirkosta eroamisaltoon lähettämällä kirje eronneille. Siinä korostetaan, että eronneelle ei voida taata kirkollista hautaamista. Näin näppäillään samoja kieliä Heinimäen kanssa.

Onko evankelisen liikkeen ”koko maailman autuus” näiden nykyisten tendenssien edelläkävijä? Käsitteen käytön alkuaikoina jännite oli herännäispainotteisen ”odottavan uskon” ja evankelisen ”omistavan uskon” välillä. Evankelisen julistuksen mukaan sai uskoa autuutensa ilman uskoa, ennen parannusta, turvata kasteen armoon. Se, mikä koski koko maailmaa, koski myös jokaista ihmistä ilman erotusta. Siihen sai rauhassa turvautua.

Koko maailman autuuden oppi liittyy olennaisesti kysymykseen, mikä on ihmisen osuus pelastuksestaan. Tästä käytiin vahva keskustelu 1960- ja 1970-luvuilla. Lutherin Sidotun ratkaisuvallan suomennos 1950-luvulla oli tämän keskustelun lähtökohta. Urho Muroma kutsui oppia ”saatanalliseksi harhaksi”. Yhä vielä kuulee julistettavan ihmisen ratkaisua, ja sen painottamista, että Jumala ei pakota ketään (näin tapahtuu kirkkomme piirissä ja erityisesti kristillisillä televisiokanavilla). Kaikkein selvimmin asian ilmaisee Nousiaisen kirja Leipää ja suolaa, jossa päädytään yksinkertaisesti siihen, että Jumala tekee pelastuksen asiassa 99 % ja meille jää vain prosentti. Kuitenkin juuri tuo prosentti on Nousiaisen mukaan pelastuksemme kannalta ratkaisevan tärkeä, koska juuri se ratkaisee pelastummeko vai emme.

2. Raamatun kohta koepalloksi

Otamme yhden aiheemme kannalta keskeisen raamatunkohdan keskustelun aiheeksi. Koska suomennos on epätarkka, käytämme alkukieltä. Kommentaattorina on Jukka Thurénin Korinttilaiskirjeiden selitys. Kohta on 2 Kor. 5: 18 – 6:2.

Joitakin havaintoja:

verbi on kautta linjan ”katallassoo” . tehdä sovinto. Sitä vastaava substantiivi ”katallagee” on virheellisesti tässä yhteydessä nykyisessä Kirkkoraamatusta käännetty sovitus . Yleensä heikompi osapuoli pyrkii tekemään sovintoa, mutta nyt sen tekee itse Jumala. Meistä ei ollut aloitteen tekijäksi eikä edes tajuamaan toivotonta tilannetta. Jumala on tehnyt meidän kanssamme sovinnon (5:18)

Kenen ”meidän”? Paavali selventää jakeessa 19: sovitti **maailman**. Jumala siis teki rauhan ja sovinnon maailman kanssa, kun Jeesus kuoli ristillä. Kaikki olivat Jumalan vihan alla ja Jumalan vihollisia. Kristuksessa Jumala on nyt muuttanut suhtautumistaan maailmaan eikä se enää ole hänen vihansa alla (Room. 2: 7-8)

Paavalille on uskottu tämän sovinnonteon julistamisen virka. Kirkkoraamattumme kääntää virheellisesti ”sovituksen virka.

Kirkkoraamatun käänös ”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa” oikaisee: Paavali kirjoittaa että ”Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eli Jumala oli itse läsnä ristiinnaulitussa Jeesuksessa. Tästä seura että Jumala ei enää lukenut ihmiskunnan tiliin sen rikkomuksia. Vanhurskauttaminen ja sovittaminen ovat kaksi näkökulmaa samaan tapahtumaan: kun syyllisyys on poissa, syylliset saavat vanhurskaina elää sovinnossa Jumalan kanssa.

Epätäsmällisyys kirkkoraamatusta jatkuu: Paavalille uskottiin ”sovinnon sana”. Paavali siis julistaa sovintoa ja rauhaa, jonka Jumala on tehnyt. Nyt maailman tulee siis tulla tietoiseksi siitä sovinnosta, joka on Kristuksessa valmis.

Tuttu kehottamisen ja vetoamisen verbi on tuttu ”parakalein” . Seuraavaksi tämä pyyntö muuttuu jo anomiseksi (dein). Kehotuksen ja pyynnön tarkka suomennos olisi ”tulkaa sovitetuiksi Jumalan kanssa”. Tarkka suomennos kertoo, että ihminen on Jumalan sovinnonteon passiivinen kohde. Se, että taipuu ja suostuu sovintoon, on siis Jumalan suostuttelun vaikutusta. Suostumme sovintoon

kun ymmärrämme ja uskomme että vihollisuus on jo päättynyt kun Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden ja nousut kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.

Jumala teki synnittömän Jeesuksen synniksi (kiroukseksi Gal. 3. 13), jotta meistä tulisi ”Jumalan vanhurskaus hänessä:” (5: 21). Siis: Kun Kristus surmattiin, hän oli Jumalan silmissä täynnä meidän syntejäme, mutta ylösnousseena täysin vanhurskas ja tätä juuri meitä varten.

Kuudennen luvun alku avaa vielä yhden, aiheemmekin kannalta tärkeän näkökulman: Paavali pelkää, että nyt hänen vastustajilleen voi käydä niin, että tuo Kristuksessa koko maailmalle hankittu sovinto ja vanhurskaus menevät hukkaan heidän kohdallaan. Jumalansa unohtanut ei elä armosta, mutta siihen voisi taas palata. Voi siis käydä niin, että ihminen ei lopultakaan suostu Jumalan tarjoamaan sovintoon tai hänen jo saamansa sovinto voi raueta. Heitä Paavali kehottaa palaamaan armon yhteyteen.

3. Johtopäätökset

- a) Koko maailman autuus on **objektiivista vanhurskautta**: Pelastus, vanhurskaus, sovinto, sovitus ja lunastus koskivat koko ihmiskuntaa ja koko maailmaa. Tämän perusteella tarjotaan **subjektiivista vanhurskautta**. Maailma ei ole itsessään vanhurskas eikä sitä ole kukaan ihminen. Vain Kristuksessa, hänen yhteydessään ja uskossa häneen, täysin valmis vanhurskaus omistetaan.
- b) Koko maailman autuus (pelastus) ei millään tavalla passivoi kastetta, uskoa, Raamatun lukemista, rukousta, seurakuntayhteyttä ym. Se vie iloitsemaan siitä armosta, joka Kristuksessa on kirkastunut ja johon syntisenä ja mahdottomana aina uudelleen ja uudelleen saa tarttua. Toki Paavaliakin joutui taistelemaan sitä väärää tulkintaa vastaan, jonka mukaan jo matkalle lähteminen ja kastetuksi tuleminen merkitsi varmaa perillepääsyä (1 Kor. 10!). Myös 1 Kor. 6: 11, muistuttaa siitä, että kastettu on pesty puhtaiksi, pyhitetty ja vanhurskautettu Kristuksen nimessä ja Pyhän Hengen vaikuttaessa. On siis aivan oikein puhua kaikkien täydestä ja valmiista vanhurskaudesta ja samalla varoittaa siitä, ettei tämä torjumisen/luopumisen kautta jää turhaksi jonkun yksityisen ihmisen kohdalla
- c) Koko maailman autuuden opin irvikuva on opetus, jonka mukaan pelastus voitaisiin saavuttaa ilman yhteyttä Kristukseen. Objektiivisen vanhurskauden on tultava subjektiiviseksi, muuten se jää turhaksi.
- d) Oppi koko maailman autuudesta sopii yhteen Lutherin sidotun ratkaisuvallan opin kanssa. Ei jää Nousiaisen prosenttia, ei jää tilaa Pelagiuksen opettamalle yhteistyölle ihmisen ja Jumalan välillä pelastuksen asiassa. Pelagiuksen opetukset jatkuvat valitettavasti sekä ortodoksien että katolisen kirkon piirissä yhä vielä.
- e) Vain koko maailman autuus voi olla pohjana oikealle pelastusvarmuudelle ja on syntisen ihmisen ainoa pelastuksen tae ja toivo.

- f) Koska koko maailman autuus omistetaan vain Kristuksessa, lähetystyö tulee välttämättömäksi ja kuvitelmat siitä, että olisi joku toinen pelastustie kuin uskon kautta Kristukseen, raukeavat mahdottomina.
- g) Koko maailman autuus ei turhenna uskoa, vaan poistaa siltä vääränlaisen paineen. Kun usko tarttuu Kristuksessa täysin varmaan pelastukseen ja kasteen armo liittää Kristuksen ja hänen ansionsa yhteyteen, uskosta tulee Jumalan käyttämä väline.
- h) Uskon synnyttää Jumala evankeliumin saarnan ja pyhien sakramenttien kautta. Jumala vaikuttaa meissä sekä tahtomisen että tekemisen, eli sen että meille kirkastuu vastaanotettavaksi täysi anteeksianto ja pelastus Kristuksessa.
- i) Vaikka sanonta ”koko maailman autuus (pelastus)” onkin vanhahtava, sisältää se täysin luovuttamattoman ja tarkoin vaalittavan opin ja opetuksen.